

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 1. pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Strahovite obtožbe proti vladnim radikalom

Senzacionalna poročila beograjske «Politike». — Z revolverjem izsiljen mandat. — Korigiranje zapisnikov in presipavanje kroglic. — Pašičevski voditelji o volilnem teroru.

Beograd, 13. septembra. Današnja «Politika» obširno poroča o volilnih nasiljih, ki jih je izvajal radikalni del vlade pri nedeljskih volitvah. Kot najgorstasnejši beleži slučaj, ki se je pripetil v Ohridskem okrožju. Tam je baje vladni kandidat Nenad Gorgijević s samokresom v roki prisilil predsednika glavne volilne komisije, da se je odpeljal ž njim v avtomobilu. Spotoma mu je vzel uradni zapisnik, ga raztrgal in vrzel v vodo; nato pa sestavljal nov zapisnik, kjer so bili volilni rezultati skonstruirani tako, da je pripadel mandat njemu, ne pa ministru Sumenkoviću, ki je bil v resnici izvoljen.

List navaja dalje nešteto slučajev, kjer so orožniki preprečevali dostop na volišče volilcem opozicijskih strank, slučajne presipavanje kroglic itd. ter naglašajo, da ni dvoma, da bo Narodna skupščina razveljavila vse take man-

date in da se bodo morale izvršiti v teh okrožjih ponovne volitve. — Zagreb, 13. septembra. Današnji «Jutarnji list» objavlja izjavo Marka Trifkovića in glavnega tajnika radikalne stranke dr. Momčila Ivkovića, ki naglašata, da je vlada falzificirala volilne rezultate. Marko Trifković povdarja, da se mu je zgodila velika krivica, ter da je bilo to mogoče le vsled terorja in volilnih nepravilnosti. — Dr. Ivković pa zatrjuje, da se je vršilo presipavanje kroglic iz opozicijskih skrinjic v vladne skrinjice. Zdi se mu popolnoma neverjetno, da bi sam minister dr. Subotić dobil 12.000 glasov, dočim je Trifković dobil tako neznamno število. Tu se je morala na vsak način izvršiti nepravilnost. Ni pa dvoma, da bodo znali pašičevci ta udarec vlade primerno parirati.

Politična situacija po volitvah

Soglasno mnenje vseh političnih krogov: Gosp. Vukičević je doigral in se mora čimprej umakniti. — Vodstvo države prevzame demokratski blok.

Beograd, 13. septembra. V političnih krogih se živahno razpravlja o bodoči konstelaciji v novoizvoljeni Narodni skupščini. Splošno se povdarja, da volitve sicer niso rodile takih izprememb, kakor so se pričakovale, vendar pa spremenile položaj v toliko, da je preneseno težišče političnega položaja iz radikalne stranke na demokratsko zajednico. Radikalna stranka je izšla iz volitev znatno oslabiljena in je izgubila okrog 40 poslancev, dočim je demokratska stranka znatno napredovala in ima z muslimani 80 poslancev.

V političnih krogih se sestavljajo razne kombinacije, nad katerimi vsemi dominira kombinacija demokratskega bloka. Računa se, da se bosta združili obe demokratski stranki, tako da bi štejele demokratski blok skupno z muslimani okrog 105 poslancev. Tej skupini se bodo bržkone priključili tudi zemljoradniki z 9 poslanci, tako da bi bila to najmočnejša skupina v novem parlamentu.

V radikalnih krogih vlada kljub številčnim zmagi pri nedeljskih volitvah velika nesigurnost. Nele pašičevci, ki slejkoprej naglašajo, da nočejo imeti z Vukičević-Koroševićim režimom ničesar skupnega, marveč tudi vladni radikali uvidevajo, da imajo proti sebi ves parlament, izvenredni Korošec, ki pa jim ne more pomagati iz zadrege. O podaljšanju sedenja vladne koalicije ne more biti govora, ker je v demokratskih vrstah že prej vladalo proti temu sodelovanju veliko nerazpoloženje, ki se je še stopnjevalo po nasiljih, ki jih je izvajal g. Vukičević nad demokrati ob volitvah.

Glavni organ demokratske stranke beograjska «Pravda», ki je glasilo zunanjega ministra Marinkovića, prinaša danes pod celostranskim naslovom: «Težak položaj predsednika vlade» daljši članek, ki naglašajo, da je g. Vukičević ostal v manjšini in da je postala odločilni faktor demokratska zajednica. Za uspešno delo v Narodni skupščini je potrebna večina, kakršne pa g. Vukičević ne more dobiti.

Skoraj enako izjavo je podal «Vremenu» g. Pribečević, ki razum tega še naglašajo, da Narodna skupščina niti ne bo verificirala mandatov g. Vukičevića, ker so dobjeni le s pomočjo terorja. Verjetno je, da bodo vsi ti mandati v verifikacijskem odboru razveljavljeni in v teh okrožjih razpisane ponovne volitve, da lahko pride volja naroda do svobodnega izraza.

Tudi v vseh ostalih političnih krogih se sodi, da je položaj g. Vukičevića po volitvah še težavnejši, kakor je bil doslej, ko je imel v demokratski zajednici vsaj formalno zaslobo. V nadaljevanje koalicije med radikali in davidovičevci nikdo ne verjame in potrjuje to domnevo tudi današnji članek «Pravde». Novinarjem, ki so se obrnili na g. Vukičevića z vprašanjem glede njegovih nadaljnjih načrtov, je g. Vukičević odklonil vsako izjavo. Tudi ostali radikalni ministri na taka vprašanja naglašajo, da glede nadaljnjega akcije g. Vukičevića ne vedo še ničesar. Priznavajo pa, da je njihov položaj sedaj mnogo težji kot je bil poprej. Iz okolice g. Vukičevića se

Nove poplavne katastrofe na Gorenjskem

Radi nedeljskih nalivov so narasli potoki v Poljanski in Selški dolini in zopet povzročili ogromno škodo. — Poplave na Kamniškem polju in v Savinjski dolini.

V nedeljo po noči so nastali po Gorenjskem in drugih krajih silni nalivi, ki so povzročili, da so hudourniki začeli močno narasčati in da so potoki izstopili iz strug in poplavlili polja. Največja katastrofa je zadela zopet Selško dolino, a tudi Poljanska dolina do Škofje Loke in dalje je močno trpela. V Selški dolini je Sora porušila 10 večjih in manjših mostov, med drugimi velikih mostov pri Praprotnem med Železniki in Škofjo Loko. Sora je odnesla seboj tudi velike množine lesa in napravila na poljih ogromno škodo. Tudi Poljanska dolina je zopet mnogo trpela. Na več krajih je segla voda do ceste, ki vodi iz Škofje Loke proti Poljanam. Kopačeva cesta je za promet popolnoma zaprta, ker je močno poškodovana.

Bistrica je pri Kamniku radi silnega naliva v nedeljo zelo narasla. V ponedeljek zjutraj je poplavlila polja v spodnjem toku. Spremenila se je v drveč veletok in si je pri Domžalah izkopala popolnoma novo, več sto metrov od prejšnje oddaljeno strugo. Trzin in Mengeš sta bila včeraj pod vodo in je voda tekla skozi vasi. Oba kraja je poplavlila Pšata, ki je segla tudi čez železniško progo pri Trzinu tako, da je bil železniški promet ves dan oviran in so morali potniki v Trzinu prestopati. Vlaki so imeli velike zamude. Danes je voda padla in je promet na progi vzpostavljen. Na poljih je škoda ogromna.

Cesta Kamnik - Gornji grad je bila na mnogih krajih vsled naliva poškodovana. V Črni je cesta za 150 m na daljavo popolnoma porušena in je promet za 10 dni ustavljen.

Vsled naliva je močno trpela tudi državna cesta na Jezersko, ki je na treh mestih močno poškodovana.

— Maribor, 12. septembra. Tudi v mariborski oblasti so zopet zadivljale poplave.

Včeraj se je utrgal oblak nad Savinjsko dolino. Vila se je strahovita ploha, ki je imela za posledico, da so skoraj vsi pritoki Savinje in sama Savinja prestopili bregove in poplavlile vso okolico. Savinja je narasla od ure do ure in dosegla že popoldne tri metre nad normalo. Voda je porušila več mostov in napravila veliko škodo zlasti na polju. V Mozirju je voda vdrla v hiše. Posebno pa so prizadeli lesni trgovci, katerim je odnesla mnogo lesa. Gornji grad je bil nekaj časa popolnoma odrezan od sveta. Tudi Drava je znatno narasla, vendar pa doslej še ni prestopila bregov. Iz Prekmurja še manjkajo poročila, verjetno pa je, da je tudi Mura prestopila bregove, ker je v gornjem toku stalno narasla. Proti večeru je začela Savinja padati in se ni bati nadaljnjih poplav, če bo deževje prenehalo.

Razdejanje v Poljanski dolini

Iz Škofje Loke nam poročajo: Oblak se je utrgal na Blegaju in so se vode vile tudi v Poljansko dolino. Narasel je posebno potok Kopačnica, ki je odnesel vse mostove do Hotavlja, zasul polje in uničil vse sadje. V Kopačnici teče voda po cesti, 30 m proč od nedejanje struge. V Volaki, Cabačah in Suhi so vsa pota razrita in promet popolnoma onemogočen. V Sovodnji je cesta proti Fužinam na petih krajih odnesena. Vsi mostovi in jezovi so poškodovani, cesto pa so zasuli usadi. Potok Brbonšica, desni pritok Sore, ki je znan že od prejšnjih povodnj, je odnesel v Dol. Dobravi hišo Marije Berlic. Hčerko Angelo je zajelo vilo, ki jo nesla posteljo iz hiše in so jo ljudje le z težavo rešili na nasprotnem bregu, kakih 60 korakov daleč. Cenitev šole od Gor. Dobrave do Lučine je popolnoma onemogočen, ker je komunikacija popolnoma pretrgana. V Poljanah je Ločnica most pri cerkvi odnesla. Ker je ljudstvo odvisno največ od nakupa hrane in je pretrpelo že dve katastrofi, je pomoč nujno potrebna. Opolanci naj se zavamejo vsaj za prost dovoz koruze.

Katastrofalen potres ob Črnem morju

— Moskva, 13. septembra. V noči od nedelje na ponedeljek je bil zabeležen na Kavkazu, na Krimu in na obali Črnega morja katastrofalen potres. Po dosedanjih poročilih je razdejanih več mest. Število človeških žrtv še ni ugotovljeno, ceni pa se na tisoče. V Sebastopolu je porušenih več sto hiš. Prebivalstvo je pobegnulo v paničnem strahu v okolico in se ne upa vrniti na svoje domove, ker se potresni sunki neprestano ponavljajo. Mesto Nammangam je popolnoma porušeno. Razdejanje je nad tisoč hiš. 65 oseb je bilo ubitih, mnogo žrtv pa je pokopanih še pod razvalinami. Tudi v Kijevu in drugih večjih mestih je potres povzročil ogromno škodo. (Gre najbrž za potres, ki so ga zabeležili tudi potresomerji observatorija pod Triglavom. Op. ured.)

— London, 13. septembra. Potres je povzročil veliko škodo v Sebastopolu, Odesi in Kijevu. Istočasno se je utrgal oblak in razdelil progo kavkaške železnice.

Češkoslovaške železnice v zakupu?

— Praha, 10. septembra. Listi poročajo, da je neka ameriška finančna skupina, pripravljena prevzeti v zakup, za daljšo dobo vse češkoslovaške železnice in dati državi 150 milijonov šterlingov posojila za popravilo železnice.

Grozen pokolj na Kitajskem

— Peking, 13. septembra. V kraju Čangtse severno od Houana so člani neke kitajske organizacije ubili nekaj vojakov Fengjutsiangove armade. Čete Fengjutsiang so se krvavo osvetile in masakrirale ne glede na starost ali spol po cenitvi beguncev nad 30.000 ljudi.

FRANCIJA IN RUSIJA

— Pariz, 13. septembra. Glasom poročil iz Moskve je imel francoski poslanik v Moskvi g. Herberte včeraj daljši sestanek s sovjetskimi zunanjim komisarjem Čičerinom. V poučenih krogih se zatrjuje, da namerava sovjetska vlada v najkrajšem času odpočitati svojega pariškega poslanca in storiti vse, da ne pride do preloma odnosa med Francijo in Rusijo.

Iz ljubljanske kronike

Aretacija Pavla Cvenkija. — Drzen kolesarski tat prijatelj.

Na Vodnikovem trgu je danes med vsemi branjevkami in prodajalnami sadu vznemirjen največjo senzacijo vst. da je bil včeraj aretiran na glavnem kolodvoru bivši borzni senzal za les, sedaj lesni posredovalec in eden najagilnejših agitatorjev klerikalne stranke Pavle Cvenkij, stanujoč v Strelški ulici, kjer ima tudi svojo vilo, ki je zelo obremenjena s hipotekami in posojili.

Na zahtevo dveh prizadetih strank je policija včeraj aretirala Pavla Cvenkija. Ta je prišel okoli 11.30 na glavni kolodvor v potniški obleki in s potnim kovčgom. Nameraval se je z opoldanskim gorenjskim vlakom odpeljati preko Jesenic v Italijo. Policijski agent Stefan Savel je bil obveščen o aferi Pavla Cvenkija. Pristopil je k njemu in mu sporočil, da je proti njemu pri državnem pravdniku podana ovadba radi goljufije in da ima nalogo ga aretirati. Pavle Cvenkij je brez vsakega protesta, mirno in neoliko prebledel sledil agentu, ki ga je najprej odvedel na kolodvorsko policijsko ekspozituro in nato na policijsko ravnanjstvo, kjer je bil zasiljen. Cvenkijeva afera je javnosti deloma že znana. Dva trgovca s sadjem, ki imata sedaj svoj lokal v slemenšču ob strani Solskega drevoreda in ki je zelo neprikladen odnosu tudi temen, sta skušala dobiti v najem lokal na vrtu slemenšču, kjer se sedaj nahaja špecijerška trgovina Cermak. Cvenkij se je njima ponudil za posredovalca pri knezošofijskem ordinariatu odnosno ekonomatu. Interesirani stranki sta s tem posredovanjem soglasni. Čez nekaj dni se P. Cvenkij prišel k prvi stranki, Pieliku, trd od njega zahteval, naj mu da 28.000 Din, ki jih rabi ordinarijat. Od kompanjona Pielikove pa je prejel za lokal 22.000 Din.

Aretirani Cvenkij se zagovarja, da si je denar pridržal za večkratne intervencije v Beogradu na korist g. Pieliku, ki je italijanski državljani. Zatrjuje tudi, da bo vso zadevo njegov brat v Ljubnem na Gorenjskem poravnal. Med branjevkami na Vodnikovem in Pogacarjevem trgu se je tudi raznesla govorica, da je nameraval aretirani Payel pobegniti v Ameriko in da je imel seboj večjo svoto denarja. Sam pravi, da je hotel odpotovati v Italijo po lesno-ovirskih poslih. Pri njem so res dobili veliko svoto, ki je potrebna za potovanje v Italijo in potni list za Italijo. Baje je Cvenkij zapleten še v druge afe, ki jih bo popisnila proti njemu uvedena kazenska preiskava in o katerih začasno ne moremo poročati.

Danes dopolnje je bil Cvenkij, ki je bil drugič tudi vpliven član v vodstvu klerikalne «Kmečke zveze», izročen državnemu pravdniku ter odveden v preiskovalni zatvor deželnega sodišča. Afera je vzbudila tudi med lesnimi trgovci veliko senzacijo.

Danes ob 10. do 12. ure je bil aretiran v Kolodvorski ulici drzen kolesarski tat in pohajkovec Rudolf Znidaršič radi tatvine tolesa na glavnem kolodvoru.

Solski upravitelj na Ježici Ivan Germek je smoti okoli 19.30 prišel na glavni kolodvor k beogradskemu brzovlakom. Pred kolodvorom je pustil novo kolo zaklenjeno. Ko je po odhodu brzovalca zapustil peron in hotel sedeti na kolo, je zašel nezaprta, da mu je med tem časom že nekdo sunil kolo. Tatvino je takoj javil policijski ekspozituri na kolodvoru. Strazniki in agente na ekspozituri so takoj začeli poizvedovati za tatom. Toliko so dogrli, da je kolo odnesel neki 20-letni mladenič v smeri proti Kolodvorski ulici. Policijskemu agentu St. Saviu se je končno posreželo najti kolo, shranjeno v gostilni pri «Starem tiskarju». Tam je dogrli, da ga je shranil neki mladenič, ki je tam prenočeval po imenu Rudolf Znidaršič. Ta je najbrž stulil, da so mu za pelami, zato je neč prebit v bližini cirkusa Rebernice v Tivoliju. Danes pa so ga prišli in zaprli. Znidaršič je po polikui tožaj in se v soboto prišel iz Sušaka v Ljubljano. Ker mu je denar pošel, je segel po kolesu, da bi ga prodal.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: V oklepaju zaključki: Berlin 13.525—13.5275, 13.5275 (—), Curih 1004—1097 (1095.5), Dunaj 7.99—8.02 (8.005), London 275.85—276.65 (276.25), Newyork 56.68—56.88 (56.73), Praha 168.05—168.85 (168.45), Milan 307.75—309.75 (308.75).
Efekti: Celjska pos. 198, 199, Ljubljanska kred. 140 d, Merkantilna 75 bl, Prastrediona 850 d, Kred. zavod 160 d, Strojne tovarne 80 bl, Vevče 135 d, Ruše 260—270, Kranjska ind. dr. 405 bl, Starbna 56 d, Šašir 104 d.

Lesni trg: Tendence neupremenjene. Zaključeno 6 vagonov in sicer 2 v. bukovihi plohov, neizanih od 30—70 m, od 2.5—4 m, širina od 20 cm naprej I. II. franko vag. nakl. postaja a 440, 2 v. suhih bukovihi desk fr. vag. nakl. post. a 1930, 2 vagona suhih hrastovih desk, franko vag. nakl. postaja a 17.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 276.85—276.65, Newyork 56.68—56.88, Pariz 221.5—223.5, Milan 307.81—309.81, Curih 1094—1096, Berlin 1351—1354, Dunaj 799—802, Praha 168.05—168.85.

Efekti: 7% invest. posojilo 1921, 87—87½, Ljubljanska kredita 140 (zaključek), Prastrediona 950 (zaključek), Trboveljska 460—475, Vevče 135 (zaključek).

INOZEMSKA BORZA.
— Curih, Beograd 9.1375, Milan 26.205, Pariz 20.38, London 26.21, Newyork 518.5, Berlin 128.325, Praha 9.1776.

Velika je klerikalna hvaležnost...

Ni še petelin trikrat zapel, že je SLS zatajila svoje zaveznike

Žaljeve «Slovenčev» lekcije g. dr. Ravniharju in njegovemu listu. — Komunistov in neklerikalnih delavcev klerikalci ne poznajo več. — Kako zmerja «Slovenec» zavedne Ljubljance.

Med dr. Ravniharjevimi glasilom in «Slovencem» se je vnel prepričanje za oslovo senco. Drug drugemu si izprašujeta vest, kdo je kriv, da je g. Korošec v Ljubljani propadel. Pri tem je padlo v «Slovenca» na račun pristašev dr. Ravniharja precej pikrih besed.

Dr. Ravniharjevo glasilo je tožilo, da SLS in njen tisk nista storila v polni meri svoje dolžnosti za «poraz klike», «Slovenec» pa odgovarja, da sta SLS in njen tisk storila v polni meri svojo dolžnost in še več, radi česar mora njegove očitke najodločnejše zavrniti. Razen tega ugotavlja «Slovenec», da se dr. Ravniharjevo glasilo «zadnje čase gerira kot nekaj, v ostalem čisto nepoklican in neprošen arbitar v zadevi SLS, česar se bo moralo počasi odvaditi».

Zamorec je storil svojo dolžnost in je dobil, kakor se spodobi. — Judežvo plačilo! Klerikalna hvaležnost za dr. Ravniharjevo podporo se je zelo hitro izkazala. Mi sicer dvomimo, da se bosta dr. Ravnihar in njegova ožja družba izpametovala, navajamo za to stvar zaradi primera, kaj imajo pričakovati tisti, ki so podpirali klerikalno stranko. Njihova edina pravica je, da smejo delati za klerikalne interese, da pa bi se vmešavali v njih razmere, jim je prepovedano.

Framazon dr. Ravnihar je bil katoliškim duhovnikom SLS pod volitvami s svojim listom pač dobrodošel, sedaj po volitvah pa mu glavno klerikalno glasilo sporoča, da se bo moral odvaditi vmešavati se v posle SLS.

Dr. Ravnihar, ki je računal na klerikalno hvaležnost, je razen tega doživel, da so ga zapustili v odločilnem trenutku tudi lastni pristaši, kajti «Slovenec» trdi, da so ljubljanski radikalci le delno držali sklep in zapovedi lastne stranke, da je sam podpredsednik radikalne stranke v Ljubljani ves dan agitiral za SDS, da so številni znani in organizirani radikalci volili SDS.

Dr. Ravnihar je torej doživel, da ga niso zapustili samo njegovi zavezniki, ampak tudi lastni pristaši, ki mu niso sledili v njegovi nesrečni zablodi. Žalostna usoda moža, ki je nekdanji igral v napredni Ljubljani tako odlično vlogo.

Drugi, ki imajo priliko spoznati sedaj klerikalno hvaležnost, so komunisti, «Slovenec» jih neče več spoznati, dasi so klerikalci pred volitvami nanje direktno apelirali, naj volijo dr. Korošca, in dasi so izdali posebne letake, ki so bili predvsem namenjeni samo njim. Več kot 700 komunističnih glasov so dobili klerikalci v Ljubljani pod raznimi pretekami, lažmi in nedopustno volilno agitacijo, sedaj pa piše «Slovenec», da je «drugo količino glasov dalo SDS marksistično delavstvo». To trdi «Slovenec» z očitnim namenom, da bi odvrnil od SLS moralno dolžnost, izvršiti obljube, s katerimi je pred volitvami delavstvo mamila.

Številke dokazujejo, da marksistično delavstvo ni volilo dr. Korošca, vsaj po svoji veliki večini ne. «Slovenec» sam trdi, da radikalci niso volili Korošca. Od kod je dobila potem SLS toliko glasov? Ako vzamemo za podlago zadnje oblastne volitve, pri katerih so dobili klerikalci nekaj nad 3400 glasov, radikalci pa 500, je treba računati, da so pri nedeljskih volitvah dobili klerikalci lastnih in dr. Ravniharjevih glasov v najboljšem slučaju le nekaj 3600, ostalo pa so jim dali pred vsem marksistični delavci. Nemci in razni «naprednjaki» so že l. 1925 in tudi pri letošnjih oblastnih volitvah volili klerikalno.

Nasprotno pa se pri Naprednem bloku ne more iz ničesar sklepati, da ga je volilo en gros marksistično delavstvo, kajti porast naprednih glasov od oblastnih volitev pa do danes, od 4150 na 4600, je povsem normalen in bi bil brez dvoma še večji, ako bi vsi napredni volilci storili svojo dolžnost.

Dejstvo je da danes «Slovenec» marksističnega delavstva neče več poznati, — tudi ta zamorec je storil svojo dolžnost. Ali bo to delavstvo že enkrat spoznalo, da je bilo od klerikalcev zopet osleparjeno?

Dočim pa «Slovenec» zanikuje, da bi marksistično delavstvo volilo klerikalno stranko, — (treba je računati na bližnja pogajanja za sestavo nove vlade in napraviti SLS «regierungsfähig» zlasti z ozirom na vprašanje nadaljnjega obstoja zakona o zaščiti države!) — pa «Slovenec» priznava, da je dr. Korošca volilo v Ljubljani precej neopredeljenih uradnikov, trgovcev in obrtnikov. Na podlagi navedenih števil in splošnega pregleda ljubljanskih volitev se seveda more sklepati edino le, da je teh «neopredeljenec» volilo dr. Korošca največ kakih 150. Kako se jim bodo klerikalci za to pomoč izkazali hvaležne, je seveda drugo vprašanje. Kadar jih ne bodo potrebovali, jih bodo prav tako zatajili, kakor so dr. Ravniharja in komuniste.

Na podlagi navedenega in «Slovenčevih» komentarjev o nedeljskih volitvah je razvidno, da SLS v Ljubljani svoja glasovila glasov ni dobila iz lastne moči, ampak s pomočjo drugih volilcev, ki pa so se iz raznih oportunističnih in osebnih razlogov odločili za dr. Korošca. Na to število glasov klerikalci torej ne morejo biti posebno ponosni, tem manj, ker jih bodo izgubili ob prvi priliki, ko se bo pokazalo, da SLS ne more in neče izpolniti svojih predvolilnih obljub.

«Slovenec» bi seveda ne bil «Slovenec», ako ne bi tem brcam svojim zaveznikom pridružil še kopico napadov na napredno Ljubljano. Pri številu 4600 glasov, ki jih je dobil dr. Korošec, se čuje prav smešno in je ob enem predrzno zmerjanje, ako piše «Slovenec», da so poleg par omizij pristašev SDS glasovali za dr. Korošca le omejeni in strahopetni ljudje... Ej dobro, odgovor od teh «omejencev» in «strahopetcev» bo dobila SLS 2. oktobra in to še vse drugačen kakor v nedeljo.

Klerikalci in dr. Ravnihar po volitvah

Por. Lj. nam:

Znano je, s kako verno se je nekdanji starosta Sokola dr. Ravnihar zavzemal za klerikalce in zlasti v Ljubljani silil naprednjake, naj volijo dr. Korošca. Človek bi mislil, da so mu klerikalci vsaj hvaležni za to njegovo prizadevanje, ki sicer ni rodilo zaželenega uspeha, vendar pa nudi klerikalcem dobro agitacijsko sredstvo. Kako pa sodijo klerikalci o dr. Ravniharju v resnici, je izdal znani ljubljanski klerikalni voditelj — Z. Režek, ko je po nedeljskem porazu klerikalcev v Ljubljani v gostini «Pri Leonu» hladil svojo jezo nad dr. Korošcem, od katerih je dobil pri Černovarju tako zasluzeno... G. Žužek se je izrazil o dr. Ravniharju takole:

«Ravnihar za nas nič ne pomeni! Kaj hoče on, ki nima niti organizacije. To, kar se je pisalo v «Slovencu» in «Narodnem dnevniku» o številnih radikalih, je vse skup bavljav. Kadar imajo svoj sestanek pri «Figabirtu», jih je ravno 16 mož za celo omizje.»

«Čemu ste se pa vezali z njim?» je priponil nekdo pri drugi mizi:

«Zakaj pa ne, če se nam pa ponuja. Vsaka kroglica je dobra, pa magari, če jo prinese pes na repu. O Ravniharju je pa tako že rajni dr. Tavčar povedal, da je... (radi tiskovnega zakona posvke ne moremo ponoviti). Sedaj ga pa itak več ne rabimo...»

KDOR OGASUJE, TA NAPREDUJE!

Pisane zgodbe iz naših krajev

Aretacija banatskega bogataša. — Hudiča izganjajo. — Letalska nesreča v Bosni.

Na ukaz preiskovalnega sodnika v Veliki Kikindi so aretirali te dni v vsem Banatu znanega veleposelnika Vladislava Baica. Obtožen je, da je ponarejal dokumente, sleparil in nagoval druge osebe h krivi prisegi. — Baic je velik bogataš in so ga že pred vojno imenovali banatskega Naboba. Znano je pa tudi, da je živel zelo razkošno in razpisno. Zapravil je v kratkem času velik del svojega premoženja. Ostalo mu je napolnel 30 jehov, pa še ti so bili obremenjeni. Zato so postali ljudje pozorni, ko je Baic kupil nekega dne v Novi Kaniži 100 jehov zemljišča od posestnika Szemesa. Baic je dal posestniku 10.000 Din na račun in ta mu je izstavil potrdilo. Na njegovo veliko začudenje je pozneje izvedel, da se glasi priznanica na vsoto 460.000 Din. Začela sta se tožiti in Baic je navedel priče, ki morejo dokazati, da je Szemes res izplačal 460.000 Din.

Na podlagi teh izpovedi je Szemes ovdoli Baica državnemu pravdniku, katero je odredilo aretacijo, ki je zbudila po vsem Banatu veliko pozornost.

Pri Travniku so nedavno domačini kamenjati dve Angležinji, in to zgolj radi babjeverstva, ki je v Bosni in Hercegovini še vedno zelo razširjeno. Tam žive še čarovnice, ki jahajo na metlah. Ljudje se proti večeru namazejo s česnom, da jim čarovnice ne morejo škodovati. V vsaki vasi živi stara ženska, ki je čarovnica in se hrani najrajši s srca mladeničev-vedincev. Vsi verujejo v volkodlaka, katerega nihče ne more ubiti drugače kakor s posebnim kolecem. Kdor je pa oborožen s tem kolecem, ne sreča volkodlaka. Kdor ga prikaže na pokopališču, da bi ga videl, temu se volkodlak ne prikaže, pač pa tistemu, ki se ga ne nadeja. Razen v čarovnice in volkodlaka prebivalstvo veruje še v vampirje, more, vile itd. Malo jih je, katerim se da dokazati, da te stvari niso in so vse le vraže. Vsi brez izjeme pa verujejo v hudiča. Že zato, ker slišijo o njem tudi v cerkvah. Vse kar seljak ne razume, je naredil ili »djavo« ili »švabov«. Pred vojno je

prispeval v neko vas kolesar. Kmetje so se zbirali v gručah in hoteli kolesarja kamenjati, misleč, da je vrag na kolesih. Hudiči so v zvezi s čarovnicami. Čarovnice pošljejo vrage v osebo, nad katero se hočejo osvetiti. Oseba potem znori. Zlasti mnogo mladih žen obsede vrag in jih morejo ozdraviti le posebni zdravniki, to so pop ali hodža. Vsa Bosna in Črna gora in dober del Hercegovine in Dalmacije pozna popa Ačima, ki zdravi obsedene žene. Ačim je star že nad 80 let in je telesno in duševno krepak in zdrav. Bil je hajduk, gardist črnogorskega kneza Nikole in končno je postal pop. Hišo ima vedno polno bolnikov. Zdravi pa zastoj ali za majhno odškodnino. Ljudje ga časte kakor svetnika. Sam veruje v hudiča, ve kako mu je ime, v kateri del telesa se je vsesal, kdo ga je poslal itd. Pop vpliva na svoje paciente kakor kak hipnotizer. Zdravi pa s čitanjem evangelija, izpraševanjem in posebno djetjo. Doba zdravljenja traja štirinajst dni. V Bosni in Hercegovini jašejo čarovnice na kolovratih in metlah, volkodlakov in vampirjev se sprehajajo v noči in more ter davijo ljudi, vrage skačejo po brdih, mi pa govorimo in razpravljamo o kulturi in civilizaciji, o parlamentarizmu in volilni pravici in o drugih modernih teorijah v življenju in svetu.

Iz Sarajeva poročajo, da se je pripetila v severni Bosni težka letalska nesreča. Podporučnik Marinović in narednik Hočić, oba podrejena letalski komandi v Rajlovcu, sta dobila ukaz za polet Rajlovac-Banja Luka-Rajlovac. V nedeljo jutraj sta startala v Rajlovcu. V severni Bosni pri Orlovu jima je zmanjkalo bencina. Zato sta hotela pristati, a v višini 500 m je odpovedal motor in letalo je strmoglavilo na zemljo. Prihitele so kmetje, ki so delali v bližini na polju in našli oba letalca mrtva pod razvalinami razbitega letala. Naslednji dan so odpeljali trupli po nesrečencev v Sarajevo, kjer bosta svečano pokopana.

Pravim radikalom!

S prošnjo za priobčitev smo prejeli sledeče sporočilo:

Vi, ki veste, da je prva solza žalostnica za nesmrtnim našim velikim učiteljem in voditeljem Nikolo Pašičem kanila iz očesa in srca največje Jugoslovane Svetozarja Pribečevića, verujte, da je sedaj, ob težki in ravno zato tem bolj sijajni smrti napredne naše narodne misli v Ljubljani, prva solza radostnice prišla iz očesa in srca nesmrtnega našega Baje!

Četudi je malo nas pravih radikalov v napredni beli Ljubljani, bodimo zavedni in ponosni, da smo s svojimi skromnimi silami našim naprednim bratom častno in pošteno vrnilli zvestobo za zvestobo!

Zatrimo se tiste kupljene duše, ki so se podlo splazile med nas, in kot pravi radikalci za našo narodno stvar ostanimo vedno nemajomo zvesti ramo ob rami z našimi naprednimi brati demokrati!

Tretji kongres pravnikov v Sarajevu

Letošnji kongres pravnikov v Sarajevu se bo vršil po naslednjem programu:

Prvi dan kongresa 23. septembra 1927:

Ob 9. svečana otvoritev v Narodnem gledališču. Takoj po otvoritvi zasedanje sekcij iz razpravnih temov (odgovornost organov delniških družb in zaštita vložnikov, izvršba zoper državo in privatne osebe, osnovna načela našega pomorskega prava, kolektivne pogodbe, pravni položaj žene v bračnem, imovinskem in nasledstvenem pravu) in dvorana pravosodne palače. Sekcije bodo nadaljevale svoje delo popoldne ob 15.

Ob 21. zvečer svečani raut in družabni večer; prirediteljska občina na čast gostom v prostorih mestne hiše.

Drugi dan kongresa 24. septembra 1927:

Ob 9. nadaljevanje dela po sekcijah. Ob 16. čitanje in sprejem resolucij, volitve novega stalnega odbora in zaključitev kongresa v Nar. gledališču.

Ob 20.30 svečana predstava v Narodnem gledališču. Na sporedu: Sefka Hasanova od Veselinovića-Muše.

Tretji dan kongresa 25. septembra 1927:

Izlet na različne kraje (proračunjeni stroški po 70 Din): Kopalnice Ilidže in Vrelo Bosne, Trebević (1629 m visoka gora, s katere je veličasten razgled po vsej Bosni, avtomobilska vožnja iz Sarajeva tri četrt ure). Vreš (železnico od Sarajeva 3 in pol ure, znamenit rudnik železne rude, ličarica in topilnica), Zenica (železnico 3 in pol ure, premogokop, velike moderne tvornice, kazalnice), ogled mesta Sarajeva in mestnih znamenitosti.

V ponedeljek, dne 26. septembra izlet na morje, Dubrovnik, Kotor, Split. Spotoma ogled glavnega mesta v Hercegovini, Mostara. Kdor se ne bi hotel udeležiti tega izleta, se more vračati preko Travnika, Jajca, Banje Luke, Bihača in Plitvičkih jezer ali pa po vzhodni progi na Višegrad, Užice in Beograd.

Glede na to opozarjamo člane:

Vse priprave za kongres so zaključene in se nove prijave ne sprejemajo več. Legitimacije so bile razposlane vsem članom izven Ljubljane po pošti, ljubljanski člani jih dobijo na sodišču št. 133 pri dr. Sajovicu v popoldanskih urah. Priporočamo članom, da odpotujejo v Sarajevo 21. t. m. z brzovlakom št. 5. Brzovlak odhaja iz Ljubljane ob 20. uri, Zidanega mosta 21.07, Zagreba 23.20, Slavonskega Broda 4.30 in do Sarajeva 22. t. m. ob 14. popoldne. S tem vlakom bo potovala tudi večina članov iz Hrvatske in Slavonije. Dovoljena je po vseh progah in za vse izlete četrtinska vožnja od 18. septembra do 8. oktobra. Vsa kupi samo četrtinsko karto, ker se bo vračal najbrže po drugi progi. Ugodnost sta dali tudi parobrodni družbi Jadranska plo-

vitba in Dubrovačka plovitba. Pri Jadranski plovitbi se plača II. razred za I. III. za II. in sicer velja ugodnost za prihod od 20. do 25. septembra, za povratek od 23. septembra do 10. oktobra. Dubrovačka plovitba daje I. razred, a plača se III. in sicer od 26. septembra do 2. oktobra. Vsak udeleženec se takoj po prihodu v Sarajevo javi na glavnem kolodvoru, kjer uraduje permanentni stanovanjski odsek. Tam se dobijo vse informacije in vsa nakazila in izpopolnijo (akoj izkaznice za izlete. Za te se je moči prijaviti tudi še na prvi dan kongresa (23. IX.), a samo do 9. ure dopoldne, in sicer pri generalnem sekretariatu, ki bo posloval in dajal informacije na okrožni sodišču, soba št. 7, skozi ves čas kongresa.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 13. septembra 1927: katoličani: Amat; pravoslavni: 31. avgusta.

Jutri: Sreda, 14. septembra 1927: katoličani: Pov. sv. Križa; pravosl.: 1. Marta.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: «Amerikan v Parizu».

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Jutri: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Za časa jesenske razstave na Ljubljanskem vselejmu se vsrjo v ljubljanskem opernem gledališču sledeče predstave:

Sobota, 17. sept.: Verdi: «Trubadur».

Nedelja, 18. sept.: Nedbal: «Poljska kri».

Opereta.

Ponedeljek, 19. sept.: Zaprt.

Torek, 20. sept.: Bernauer: «Oesterreicher».

Sreda, 21. sept.: Kalmann: «Grofica Maria».

Četrtek, 22. sept.: Shakespeare: «Mnogo hrupa za nič». Komedija.

Petek, 23. sept.: Verdi: «Traviata».

Sobota, 24. sept.: Bernauer: «Oesterreicher».

Nedelja, 25. sept.: Granichtsteden: «Orlov».

Začetek točno ob 20. Predprodaja vstopnic od pečka dalje pri dnevnih blagajni v operi.

Sport

Še nekatere nedeljske tekme.

V večeršnjem poročilu so pomotoma izostale zagrebške in inozemske tekme, čijih rezultate nastopno prinašamo:

ZAGREB: Tekme za poškodbeni fond ZNP: Hašk — Gradjanski 3 : 2, Zelezničar — Concordia 2 : 1, Derby — Croatia 1 : 0. — Hašk je igral izredno dobro in je drugi polčas suvereno obvladal polje.

MARIBOR: Pokalne tekme: Rapid — Zelezničar 5 : 1 (3 : 0), Maribor — Svoboda 6 : 1 (4 : 0), Rapid rez. — Zelezničar rez. 4 : 1 (2 : 0).

DUNAJ: Prvenstvo: Austria — Simring 2 : 1, Rapid — WAC 4 : 1, Admira — BAC 1 : 0, Sportklub — Hakoah 2 : 2, Hertha — Slovan 2 : 1, Vienna — FAC 5 : 3. Na čelu tabele je do sedaj Austria, ki je v treh tekmah dosegla šest točk.

PRAGA: Slavija — Sparta 2 : 1. Skrajno napeta in ogorčena prvenstvena borba. Slavija je imela svoj plus v boljšem napadu, ki je odločil igro.

HAZENA: I. FSK Maribor — Concordia 6 : 5 (3 : 3). V nedeljo je družina Maribor po vroči borbi porazila družino Concordia iz Zgreba s 6 : 5 ter s to lepo zmago znova dokumentirala svojo dobro formo. Mariborska družina igra v nedeljo odlično prvenstveno tekmo proti Iliriji v Ljubljani.

— Službeno iz LHP. Danes ob 20. seja upravnega odbora v kavarni Emoni. — Tajnik.

— Koturaški Savez kraljevine SHS. Dirka za kolesarsko »Gorsko prvenstvo Slovenije« se razpisuje na nedeljo dne 25. septembra na običajni progi Vrhnika km 20. — do km 26. — državne ceste proti Logatcu. Dirka je razpisana za dve skupini, in sicer za prvorazredne dirke in za juniorje. Začetek odločilne dirke ob 15. uri (po prihodu vlaka iz Ljubljane), predtek se bodo vozili dop. ob 11. uri. Dirka je odprta za vse dirkače klubov, kateri so članjevi in Koturaškemu Savezu kraljevine SHS. Zaradi razvrstitve predtekov je zaključek prijav nepreklicno v četrtek dne 22. t. m. zvečer ob 7. Prijave sprejemajo tehnični referenti Pododborov. Prijavnina 5 Din. Dirka se vrši ob vsakem vremenu.

Jean de la Hyre:

500 Roman.

Ko so kalczi kazali polnoč, je kapitan pritisnil na gumb... Razlegel se je zamlomel pok.

Foulton je ležal med »g. de Clève« in Andrieem. V hipu, ko je kazal kalczelec polnoč, je obrnil glavo nekoliko na levo in njegove ustnice so se skoraj dotaknile Leticijinega ušesa. Zašepetal je tako, da ga je slišala samo Leticija: — Ne vem, kaj ste storili s tuniko, vem pa, da kapitan ni opazil, da ste ženska, mademoiselle de Clève.

Leticija je zadržala. Odrpila je usta, pa ni mogla spregovoriti. Foulton je imel še toliko časa, da je obrnil glavo. Po tem je napolnil kupolo močan duh po kloroformu in efiru.

V ogromni dvorani, kjer je svetila električna obločnica, se je čulo samo enakomerno tiktakanje skrivnostnega stroja.

Tak - tak, tak - tak, tak - tak... Na kovinskih mrežah pod kristalnimi kupolami je ležalo petsto nepre-

mičnih človeških teles, podobnih truplom.

Zračne kupole, polne kloforma, efira, zraka in vlage človeških teles, so se začele polagoma prazniti. Genijalno napeljene sesalke so morale v 35 dneh popolnoma izsušiti telesa 500 ljudi, ki so šli prostovoljno v smrt, da zopet ožive.

Čez eno uro je električna luč v dvorani ugasnila.

Podzemlje se je pogreznilo v tisočletno temo.

Tisto noč so slišali ponočnjaki in nočni stražarji v Benetkah zamolke eksplozije v zalivu. Ribiči so vsi prestrašeni opazili, kako se je nad mirno morsko gladino naenkrat dvignil ognjenji zubelj. Po ure je morje valovilo in ogromni valovi so poglajali v mestne kanale kalno vodo.

Zjutraj so mornarji strmeli, ko niso več videli otoka sv. Jurija. Spočetka niso hoteli verjeti lastnim očem. Neverjetno! Otoček sv. Jurija je izginil iz zaliva. Ko so obvestili o tem meščane, jim nihče ni hotel verjeti. Vsi so se smejali češ, mornarijem se meša: Toda uro pozneje so odplule v zaliv gondole in ribiške ladje ter se zbrale na kraju, kjer se je prejšnji dan dvigal otok sv. Jurija. Benetčani so vsi preplašeni go-

vorili o zagonetnem nočnem dogodku. Milanski listi so poslali na kraj katastrofe posebne poročevalce, beneške oblasti so odredile posebno komisijo. Vsa dvom je bil izključen — otoček sv. Jurija je čez noč izginil.

Drugi dan so zmerili na dotičnem kraju morje in oblasti so ugotovile, da se čuti dno približno v isti globini, kakor dno kanalov. Parmikom se torej ni bilo treba bati, da bi zadeli ob dno. Več mesecev so govorili v Benetkah samo o skrivnostni usodi potopljenega otoka, toda polagoma so ljudje na katastrofo pozabili. O čudnem nočnem dogodku so pričale samo še tuji turisti namenjeni razglednice s staro sliko in napisom: »Otoček sv. Jurija«. Nikomur ni prišlo na misel, poslati na kraj katastrofe potapljače, kajti nihče ni mogel misliti, da se je ohranilo na dnu zaliva življenje...

Življenje na zemlji je šlo svojo pot. Ljudje so se rodili, živeli in umirali. Pokolenja so sledila pokolenjem in vsako je zapustilo sledove svojega dela in svojega genija. Eno stoletje je šlo za drugim v večnost in minila so tisoč tristo štiri leta, med njimi tristo šestindvajset prestopnih.

DRUGI DEL. PREBUJENJE.

I.

1. maja 3234.

V temi je stroj enakomerno odševal tik-tak, tik-tak. To je bil edini zvok v grobni tišini, edini zvok tekoma dolgih stoletij.

Naenkrat se je začel v podzemlju žvižg in kmalu je silen ropot zaglušil tiktakanje. V stekleni obli je zažarel košek oglja in hipoma je močna električna luč pregnala temo. V veliki dvorani je ležalo pod petdesetimi kristalnimi kupolami petsto belih trupel.

Nekaj je zarožljalo. Avtomatičen kolektor, pritrtjen na velikem stroju, je pokazal 1. maj 3234. Kalczi na uri kolektorja so se pomaknili na polnoč. Čez hip se je pod eno kristalnih kupol zganilo človeško telo.

Samo eno. Zganilo se je in zadržalo.

Pred petintridesetimi dnevi so začeli avtomatično funkcionirati aparati, ki so mirovali skozi trinaest stoletij. Petintrideset dni sta zrak in vlaga počasi polnila kristalne kupole. Vseh petsto teles se seveda ni pre-

budilo takoj, kajti vsi nemi prebivalci podzemlja niso bili enako ustrojeni, njihovo zdravje in sile pred trinaestimi stoletji niso bile enake. Močnejši in bolj zdravi so se zdržali in oživelci prej. Izmed 500 teles se je vrnila zavest najprej v žensko telo. Fiziologi bi morda znali to pojasniti. Mi pa lahko ugotovimo, da se je življenje res vrnilo najprej v žensko telo.

Leticija de Clève se je zganila in vzdihnila. Dihanje je postajalo enakomerno. Čez pet minut je dekle odprlo oči. Okrog nje so se začeli novi vzdihli. D'Albanac je naglo dvignil glavo. Foultonu se je očitno počasi vračala zavest. Ne da bi odprl oči, je iztegnil roko in potipal svoj obraz.

Prvi je spregovoril kapitan Louis Sagault. Komaj se je prebudil, že je planil pokoncu. Kraj njega sta ležala nepremično brata Pierre in André.

Prve Louis Sagaultove besede so bile besede vojaka, vajenega strogih odredb glede službe.

— Tristo vragov! Koliko je ura?

Neznane se je nasmehnil. Skozi kristal so zrle njegove oči na uro, pritrjeno na glavnem stroju.

— Devet minut čez polnoč.

Vse je bilo tiho.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 13. septembra 1927.

— **Povratak ministrov v Beograd.** Prometni minister general Svetislav Milošević se je v ponedeljek vrnil v Beograd s svojega potovanja po Sloveniji. Iz južne Srbije se je vrnil minister javnih del dr. Ilija Šumenković.

— **Nov kazenski zagovornik.** Višje dež. sodišče v Ljubljani je vpisalo odvetniškega kandidata dr. Teodorja Sbrizaja v Dolnji Lendavi v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

— **Uspesobnostni izpiti za slovensko stenografijo v oktobrskem roku 1927.** Uspesobnostni izpiti za slovensko stenografijo na srednjih in tem sorodnih šolah se bodo vršili v soboto 29. oktobra v poslopiju velikega županstva v Ljubljani. Bleiweisova cesta 10 II. nadstropje soba št. 21. Pismeni izpit se prične ob 9. uri, usni pa bo istega dne popoldne. Prošnje za prijem izpitu je treba vložiti najkasneje do 15. oktobra pri predsedniku izpraševalne komisije gimnazijskemu ravnatelju v p. Franu Novaku, Tavčarjeva ulica 10-II. Izpitna pristojbina znaša 250 Din.

— **Razpisana zdravniška služba.** Po sklepu ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev se razpisuje natečaj za popolnitev mesta pomožnega zdravnika v zdravilnici Brestova pri Zagrebu. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 15. t. m. pri Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

— **Otvoritev novega zdravilišča.** V četrtek 29. t. m. dopoldne se bo vršila svečana otvoritev novega modernega zdravilišča Klenovnika pri Ivanu v Hrvatskem Zagorju. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je povabil k otvoritvi mnogo gostov iz vseh krajev države, ki se odpravljajo v četrtek jutri iz Zagreba z avtomobili preko Podsedusa. Oroslavljia, Sv. Križa, Vetrnice in Lepoglave na Klenovnik.

— **Iz uradnega lista.** »Uradni list« št. 59. z dne 10. t. m. priobčuje uredbu o pripravi za sodniški izpit, dalje začasnimi učni načrt in časne učne programe za realne gimnazije ter pravilnik o pošiljanju otrok v okrevališča ministrstva za narodno zdravje.

— **Učiteljska stanovanja.** Prosvetno ministrstvo je naročilo vsem šolskim nadzornikom, naj poskrbe za to, da bodo onim učiteljem, ki jim je bilo stanovanje odvzeto prej, predno je bila uredba o krajevnih in oblastnih šolskih odborih izpremenjena, stanovanja takoj zopet nakazana.

— **Učitelj petja na srednjih šolah.** Te dni je bil odprt na beograjski realni tečaj za učitelje petja na srednjih šolah. V ta tečaj je bilo sprejetih 22 učiteljev osnovnih šol iz vseh pokrajin. Tečaj bo trajal 10 mesecev. Prosvetno ministrstvo je votiralo v ta namen 50.000 Din. Prijavilo se je nad 80 kandidatov. Sprejetih je bilo samo 22.

— **Tečaj za učitelje telovadbe.** Jutri bodo v prosvetnem ministrstvu izbrani kandidati, ki se sprejmejo v tečaj za učitelje telovadbe na srednjih šolah. Sprejetih bo 40 kandidatov in kandidatinj iz vseh krajev naše države. Tečaj se prične jutrišnjem in sicer v telovadnici II. moške gimnazije v Beogradu.

— **Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** 5. t. m. je bilo v mariborski oblasti 50 slučajev svinjske kuge, 2 svinjske rdečice, 17 mehurčaste izpuščajne govedi, 2 stekline, 6 čebelnih gnilob, 1 perutinske kolere, 1 šuštevca in 1 mehurčaste izpuščajne koni.

— **Potrebi v daljavi.** Prof. dr. Belar nam poroča, da je veliki potres somer na observatoriju pod Triglavom včeraj ponoči beležil dva potresa od vzhoda v daljavi kakih 3000 km.

— **Praznik slovenske narodne noše** je v nedeljo dne 18. t. m. — Ljubljana se nikdar ni sprejela tako krasnih in tako številnih narodnih noš kot topot. Spoštujmo našo narodno nošo, ceniti jo bomo znali prilikom njene revije, dne 18. t. m. Opozorjamo zlasti na beneško narodno nošo, nadalje na tržaško, belokranjsko, gorenjsko, kočevsko itd. Z sejmiko legitimacija polovična vožnja.

— **Zensko gibanje Aljansa ženskih pokretov** pripravila za mesec oktober pred otvoritvijo skupščine manifestacijske širde za žensko volilno pravico v vseh večjih krajih naše države.

— **Odprtje Aljaževga nagrobnega spomenika.** V nedeljo 18. t. m. bomo odkrili nagrobni spomenik Triglavskega župnika na Dvornem ob pol treh popoldne. Spored: Molitve na grobu, govor (g. vseučil. profesor dr. Greg. Rožman), blagoslovitev, petje. Vse prijatelje in čestitelje pokojnikove vladno vabi k ti prireditvi Odbor.

— **Zdravstveno stanje poročnika Pajevića.** Kakor smo že poročali, je bil poročnik Pajević amputiran noga in dva prsta na levi roki. Operacija se je dobro posrečila in tako, da se komplikacij ni bilo. V nedeljo pa je prejel popeljstvo naše voje aviatike poročilo, da je zdravstveno stanje poročnika Pajevića zelo kritično. Jesti sploh ne more. Zdravniki se na vse načine trudijo, da ga ohranijo pri življenju. V nedeljo je odpotovala v »Eidkirchen letališče mati z nekim sorodnikom. Zdravniki še vedno upajo, da bo ostal naš letalec živ.

— **Sprejem gojencev v kmetijsko šolo na Grmu** se ima zaključiti s 15. septembrom t. l. Po dosedanjih direktivnih prijavah in po poročilih posameznih okrajnih glavarstev so za I. tečaj zimske šole vložene prošnje za vsa prosta in plačljiva mesta in bi bile nadalje prošnje za ta oddelek brezposelnosti. Pravitelj so zaključene že tudi prijave pri okrajnih glavarstvih za brezplačne učence celoletne šole.

Opozorjamo pa, da je na zavodu še na razpolago do 8 privatnih (plačljivih) mest v celoletni šoli. Ker je oskrbina izredno majhna in znaša le 150 Din na mesec in ker ima celoletna šola znatne prednosti pred zimsko, priporočamo posestnikom, ki žele svoje sinove strokovno izsolati, da porabijo priliko in takoj, najpozneje pa do 20. septembra vložijo prošnjo po navodilih objavljenih v »Kmetovalcu« z dne 15. avgusta t. l. na ravnateljstvo spec. kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

— **Legitimacije za obisk II. pokrajinske razstave** »Ljubljana v jeseni« od 17. do 26. septembra 1927 so že v prodaji. Dobe se po Din 30.— pri vseh večjih denarnih zavodih, županstvih, računih, društvi in v Ljubljani pri sledečih trgovcih: Putnik, Dunajska cesta. — Zidar, Dunajska cesta. — Obrtna banka. — Jugoslovenska banka. — Jadransko-podunavska banka. — Zadruga gospodarska banka. — Češka industrijska banka. — Prva hrvatska štedionica. — Ljubljanska kreditna banka. — Slovenska banka. — Kreditni zavod za trgovino in obrt. — Aiona Company. — Zadruga banka. — Mateič & Co., Kongresni trg. — Brezalkoholna produkcija. Poljanski nasip. — Kmetijska družba za Slovenijo. — Komercijalna banka. — »Posredovalec« Sv. Petra cesta. — Zavodi, trafike itd., ki teh legitimacij še nimajo v razpečevanju, pa jih žele proti proviziji prodajati, naj se takoj obrnejo na Urad velesejma v Ljubljani. Občinstvu priporočamo, da se poslužijo te ugodne prilike in si nabavijo legitimacije že v predprodaji, da se ne bo treba nastavljal ob času prirreditve pri seljskih blaginjah.

— **Opozorjamo na današnji oglas** novo ustanovljene Kredite zadruga detaljnih trgovcev. Ta nova institucija je za odjemalce take važnosti, da priporočamo ta oglas pažnji naših čitateljev.

— **Kdor želi napraviti oz. ohraniti sadni ali grozdni sok brez alkohola,** naj se obrne na »Brezalkoholno produkcijo« v Ljubljani. Poljanski nasip 10, ki razpošilja tozadevna navodila brezplačno. Priložiti je treba 2 Din v znakah za poštnino.

— **Na tečaj »Brezalkoholne produkcije«** ki se vrši dne 19. septembra za časa pokrajinske razstave, sprejemmo še nekaj udeležencev. Interesenti, naj se čim prej prijavijo »Brezalkoholno produkciji« v Ljubljani.

— **Sklopične slike protialkoholne vsebine** si lahko po zmerni ceni nabavijo vsa društva, ki naj se v to svrhu prijavijo »Sveti vojski« v Ljubljani. Poljanski nasip št. 10.

— **Pristni želodčni liker »Florian«** izdeluje E. Kavčič. Glej tudi današnji oglas. — **Drzen vlom v vilo.** V noči od nedelje na ponedeljek je bilo vlomljeno v vilo tovarnarja Rudolfa Böllea v Zagrebu. Vlomilci so vdrli v stanovanje skozi odprto okno kopalnice. Odtod so krenili v sosedno sobo in pokradli iz kovčega za 13.000 Din dragocenosti. Tovarnar Bölle dosedaj še ni mogel dognati, če so mu vlomilci odnesli tudi obleko in druge stvari, ker so tatovi vse razmetali v sobi. Vlomilci so po ugotovitvi policijske preiskave prišli skozi vrta sosedne hiše in odtod skočili čez nizek zid in s tega na balkon. V sobi so našli kovčeg, napolnjen z oblekami in dragocenostmi, katere so odnesli. Na balkonu so pustili več kosov obleke menda iz bojazni, da so zasačeni. Kriminalno redarstvo je uvedlo temeljito preiskavo, ker je to že drugi vlom skozi kopalnico v stanovanje in se zdi da obstoja tatunska družba, ki krade v stanovanja iz zagrebških vil.

Iz Ljubljane

— **Iz Zaprtje.** Prejeli smo: Klerikalcem so nedeljske volitve v Ljubljani obdale v želodcu, ne morejo jih prebaviti in zato tudi ni nič čudnega, če je »Slovenec« poročal, da so naprednjaki v Trnovem dr. Korošca zamašili. »Slovenec« informacije o tem navdve zanimivem činu so seveda zbudile v Ljubljani mnogo veselih komentarjev. Našlo se je tudi nekaj sočutnih ljudi, ki bi radi pomagali dr. Korošcu bodisi s Franc. — Jožefovo grenčico, bodisi s kislo vodo, bodisi z milom »Zlatorog« in sličnimi olajševalnimi sredstvi. Mnogo sočutja je zbudila usoda g. dr. Korošca tudi na ljubljanskem trgu med žemcami, ki prodajajo domača zdravila zeljšča, med katerimi se vrše zanimive medicinske razprave, kaj bi bolj pomagalo dr. Korošcu in njegovi nesrečni družbi, ali kamilič, ali rabarbara, ali »ajbišček«. Po zadnjih bulentiniziranih Jugoslovanske tiskarne je dr. Koroščevo stanje ostalo neizpremenjeno.

— **Iz Člane kola jahačev in vozačev** pozivamo, da se zanesljivo udeležijo članskega sestanka, ki se bo vršil v četrtek 15. t. m. ob 21 v prostorih kmetijske družbe na Turjaškem trgu. Ker je do konjskih dirk samo še 10 dni in ker je uspeh te zanimive prireditve v marsikem odvisen od članov samih, naj se sestanka, na katerem se bo razpravljalo izključno o dirkah, vsi brez izjeme udeležijo.

— **Iz Velike konjske dirke v Ljubljani.** Prijateljem konjereje in ljubiteljem konjskega sporta se obeta letos izreden užitek Kolo jahačev v Ljubljani priredi 24. in 25. t. m. na vojaškem vežbišču pri D. M. v Polju velike konjske dirke, za katere je prijavljenih že toliko prvostvornih dirkalnih konj, da je uspeh prireditve s te strani že vnaprej zasiguran. Zmagovalci dobe lepe nagrade v gotovini nad 22.000 Din. Prava atrakcija za občinstvo bo nastop konjskega podpolkovnika Seuniga iz Beograda, ki bo predvajal z dvornimi konji vse one točke, s katerimi nastopi prihodnje

leto na olimpijadi v Amsterdamu. Izredno zanimiva bo tudi četverovprega, ki jo pripravlja upravitelj državne žrebarne na Selu g. Gostič. V splošnem lahko rečemo, da Ljubljana tako zanimivih konjskih dirk s tako bogatim sporedom še ni videla. V dneh pred dirkami dobe interesi vse potrebne informacije v uradu ljubljanskega velesejma. Vojaško vežbišče je v glavnem že urejeno. Prihodnji teden bodo nekateri udeleženci na vežbišču že trenirali svoje konje.

— **Iz Vidovičev klub** poziva lanskoletne obiskovalce večernih tečajev, da se udeležijo članskega sestanka, ki se bo vršil jutri dne 14. t. m. ob 8 uri zvečer v zadnji sobi Narodne kavarne. Poročalo se bo o dopisu našega vodje g. Milenka Vidoviča in še druge važne zadeve, vsled česar je udeležba dolžnost. Istotam zamojro dobiti novopripravljeni za poset večernih tečajev še eventualno potrebne informacije. Ker je še nekaj prostih mest, sprejema odbor prijave še na tem članskem sestanku, pismene prijave pa najkasneje do 20. t. m. Točni začetek večernih tečajev se bo objavil v časopisih. Odbor.

— **Iz Popravek.** V včerajšnjem našem poročilu o klerikalni izmišljotini o zamašeni skrinjici v Trnovem se je pripetila zaradi sličnosti primkov varuhov prvih dveh skrinjic na volišču v Trnovem neljubna poma. Ugotavljamo, da je kot varuh prve uslužbenec Jugoslovanske tiskarne g. Matvež Logar, kot varuh druge, napredne skrinjice pa g. Lovša. V našem poročilu je bil seveda mišljen kot varuh I. skrinjice g. Logar.

— **Iz Pevski zbor Glasb. Matice v Ljubljani!** Deljene pevske vaje se vršijo ob torkih in četrtkih za sopran in tenor, ob sredah in petkih za alt in bas, vedno točno ob 20 uri za vse glasove.

— **Iz Zbirališče revije slovenskih narodnih noš** je v nedeljo, dne 18. t. m. točno ob pol 3 uri popoldne na velesejmu pred pavilonom X. Ker je prijavljenih že do danes čez 400 noš, nadalje jezdec, vozovi, veliko število skupin itd. in ker je prijavljen tudi velik dotok obiskovalcev iz vse Slovenije in Hrvatske, bo naval velikanski in prosimo občinstvo, da se v izogib nesrečam, strogo pokorava rediteljem. Zlasti prosimo obiskovalce, da pustijo prostor za očerenje narodnih noš prost.

— **Za čas poprave uradnih prostorov** ravnateljstva mestnega dohodarstvenega urada se uraduje za stranke od 8. do 10. dopoldne.

— **Iz Tatvine.** V baraki stavbnega podjetja »Obnova« v Hrovatovi ulici stanujočemu zidarskemu delavcu Janezu Kramerju je neznan tat izkramil na dan skupščinskih volitev 220 Din gotovine, ki jo je hranil v svojem kovčegu. Zasebnici Jurjovičev na Resljevi cesti, je bila ukradena v kinu »Ljubljanski dvor« torbica s 50 Din gotovine. — Samski delavec Lojzek je bil zasačen, ko je železnikemu čuvaju Antonu Čerlu kradel grozdje z njegovega vrta. Lojzek se sedaj zagovarja, da je utrgal samo par jagod, a ne več, ker je bilo grozdje prekišilo.

— **Iz Drobšč policijske kronike** Policija je zaprla dve osebi, nekega ljubljanskega radi goljufije in nekega mladeniča radi tatvine koleca na glavnem kolodvoru. Prijavljene so tri manjše tatvine raznih predmetov. Ostala policijska poročila navajajo nekaj sestankov lamsko leto razpuščene organizacije, a 5 voznikov je prijavljenih radi prestopkov cestnopolicijskega reda.

— **Iz Kopalnice Tabor** odprto za javnost vsako sredo in soboto od 8—19 ure, ob nedeljah od 8—12 ure. Vhod nasproti vojašnice.

Dogavice

»KLJUČ«
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Iz Celja

— **c Povodenj.** V nedeljo je bil dopoldne lep solčni dan. Popoldne se je pričelo oblačiti, v noči pa je pričelo deževati. Deževalo je potem nepretrgoma celi ponedeljek in še dalje. Pri Gornjem gradu se je utrgal oblak. Savinja je pričela rapidno naraščati in že dopoldne poplavlja okoli Celja. Prepričani je zopet mestni vrt. Pri brvi je silila v mesto. Pod vodo je bil tudi celj otok, glazija, vrtovi za mestom itd. Savinja je odnesla ravninski most, brvi pri Celju, ki vodi v mestni vrt je ogrožena, ker je raztrgani splav odnesel eno joho. Voda je nosila seboj les, poljske pridelke in drugo. Tudi Voglajna in drugi potoki so izstopili iz svojih strug in poplavlili okolico. Oblak se je utrgal tudi nad Vitanjem. Povodenj je napravila zopet ogromno škodo in zahtevala, kakor se čuje, tudi človeške žrtve. Govori se, da je pri milnu v Medlogu izginil neki delavec. V Skofiji vasi je narasla Hudinja raztrgala jez pri tamošnjem mlinu in odnesla zagorja Martina Podgrajsa, ki je utonil. V času, ko to pišemo, še vedno dežuje in bati se je, ako deževje ne poneha, katastrofe.

— **Cirkus Rebernigz** je dospel v Celje. Otvoritvena predstava bo v četrtek zvečer na Glaziji.

— **c Prodaja pohištva.** Na okoliški deški osnovni šoli je na prodaj še dobro

ohranjeno pohištvo kakor klopi, table in drugo. Interesenti se naj obrnejo na voditelja šole in novi deški okoliški osnovni šoli.

Iz Maribora

— **m Koliko so vredne klerikalne uapovedi,** so najboljši pokazale minule volitve. Klerikalno časopisje, klerikalni agitatorji in poslanci so že cele mesec in vsa leta sem napovedovali pogreb SDS, pri čemur jim je vneto sekundiralo tudi ljubljansko popoldansko klerikalno glasilo, socialiste pa so sploh smatrali za prikazen preteklosti. Volitve pa so pokazale, da SDS ne le obstaja, marveč stalno in vztrajno napreduje. Tokrat je moral položiti v mariborski oblasti Radič svojo glavo, prihodnjič pa pridejo na vrsto klerikalni poslanci, ki bodo morali odstopiti svoje mandate SDS, ki bo interese prebivalstva gotovo boljše zastopala, kakor pa SLS. Stresenje prihaja sicer polagoma, toda sigurno...

— **m O vstopu socialistične Petecane v SDS** veže otrobe današnji »Slovenec«, češ da so mu demokratije pripomogli k mandatu. Mi pa pravimo, da so pripomogli socialstom k mandatu predvsem klerikalci sami, ker je delavstvo videlo nesposobnost klerikalnih poslancev, katerim je doslej dajalo svoje glasove. Klerikalci se bodo že morali navaditi na to, da se ljudje ne bodo dali več slepiti s praznimi obljubami in lepimi besedami, marveč bodo zahtevali pozitivne uspehe, katerih pa klerikalci ne morejo pokazati. V ostalem pa, če bi g. Petecan res čutil potrebo, da se priključi tej ali oni stranki, bi klerikalcem gotovo ne bo šel. To stoji in nam je to dovolji.

— **m Porast naprednih glasov v Mariboru** in mariborski oblasti je sicer lep in razveseljuje, vendar pa bi lahko bil še impozantnejši, če bi bili vsi napredni volilci storili svojo dolžnost. Mnogo se jih je namreč ustrašilo klerikalnih groženj in šlo raje na planine alj pa ostalo doma. Klerikalci so sicer napeli vse sile, vendar pa zdaleka niso dosegli onega uspeha, kakor so ga pričakovali in napovedovali. Uspeh, ki ga beleži združen nastop naprednjakov pri teh volitvah, pa naj bo bodrilo slehernemu naprednjaku, da še z večjo vneto dela na združen napredne fronte, za zmago napredka in demokracije nad klerikalno reakcijo. Zato sedaj po volitvah ne držite križem rok, marveč s podvojeno močjo na delo!

Sokolstvo

— **Sokolska župa »Rijeka«** namerava prirediti prihodnje leto velik izlet na Francosko z naraščanjem in članstvom. Svrha tega izleta bi bilo spoznavanje sokolskega naraščanja z zavezniki francoskim narodom in državo. V Franciji bi organizirali velike javne telovadne nastope, a reprezentativne točke bi bile vojaške vaje enega bataljona naraščaja.

— **V območju ljubljanske sokolske župe** so bili odprti letos štirje sokolski domovi: v Ljubljani na Taboru, v Vel. Laščah, Grosupljem in Polju.

Izpred sodišča

KAVALIR ŽAN IN GOSPODIČNA KACAFURA.

Postena je bila in pametna, fantje so se je skoraj bali, saj je bila močna in je vsiljivo takoj prisilila zausnico.

Gospodična Kacafura je bila namreč natakarka v Ljubljani in marsikaj kavalir se ji je priljuzil blizu, a se je kmalu naveličal svojih neuspehov.

Pa je priromal od nekod kavalir Žan, ki mu je bolj zadržala blagajna lepe natakarkice kot pa ona sama.

Jel je zahajati k nj v gostilno in nekega večera je predlagal, da jo nauči prelepe igre »Enoindvajset«, ki je sicer prepovedana, a jo vsak igra, če jo je zna, ker je tako prijemlo metati tiste podobice in si polniti žep z denarji.

Natakarka se je branila, a Žan ni odnehal, prosil jo je, naj samo parkrat poskusi in dekle je naposled res začelo z njim igrati.

Kacafura je igro izgubila, a v svoji strasti je hotela denar dobiti nazaj in je spet igrala ter znova izgubila.

Kavalir Žan si je zadovoljno gladil brado in kar med igranjem je pospravil dve mastni kranjski klobasici, vesel, da je dobil tako pučico, ki ne zna skakljati po njegovih hmanicah.

Žan se je pa prežgodaj veselil, natakarka je sklonila, da se nauči igrati in zato tudi ni hotela odnehati. Zgubila je že ves svoj denar, okoli 300 Din. Šla je v kuhinjo h kuharici, ki ji je nekaj posodila, da je mogla naprej igrati.

In tedaj se je sreča presukala, Kacafura je zmagovala.

Skoraj vsako igro je dobila in Žan se je žalostno prijel za trebuh ter zavajkal, češ, kako ga ščipajo tiste klobasice, ki jih je tako brezskrbno snedel na račun svoje zmage. Kmalu je imela natakarka ves svoj denar, pa še kakih 150 Din Zankovega premoženja, več ga fant ni imel. Zakleje je kot star Tolmicec, pjunil v roke in jezen odšel iz gostilne.

Pa je sklenil neznačajnejš masčevati se, naznamil je natakarko, češ, da je z njim igrala »Enoindvajset« in ga opeharila za vse njegovo premoženje.

Žan je odpotoval za svojo srečo na daljni Dunaj, a uboga Kacafura je morala pred sodnika.

— Sam me je silil, ta cigan, naj igrat z njim karte, potem ko je izgubil, me je pa naznamil, se je zagovarjala.

— Igrati ste, kajne?

— Seveda sem igrala. Misli je ta lakota suha, da me bo ob vse pripravil in zares mi je že trda predla, no, potem sem mu pa navila uro, da je kar piskal in zelen kot kuščar odšel iz hiše.

Zdaj pa moram jaz vam uro naviti.

— Nikar me ne kaznujte! Ta slepar je

sam zaslužil, da bi bil kaznovan, bom pa jaz zdaj trpela.

— No, 200 Din globe boste plačali, da si boste drugi bolj ohranili v spominu strah pred hazardno igro.

— I, saj je igrica prav nedolžna videti, ampak igrala pa ne bom več. Nihče več me ne zapele, pa če pride sam rogateg in me povabi na kvartanje.

Gospodarstvo

— **g Stanje Državne hipotekarne banke.** Dne 31. julija je izkazala centrala Državne hipotekarne banke z glavnimi podružnicami sledeče stanje: V glavnih pozicijah blaginj 35.192.649.20 Din, žiro račun pri Narodni banki 536.511.834.83, posojila na nepremičnine 1.153.060.692.65 Din, posojila za zgradbe 90.740.000 itd.

— **g Podružnica Obrtne banke v Sarajevu.** Glavni odbor Obrtne banke je prejel od bosansko-hercegovskih obrtnikov dopis, v katerem zahtevajo, naj se takoj ustanovi v Sarajevu podružnica Obrtne banke. Glavni odbor je uvidel, da je podružnica v Sarajevu res nujno potrebna. Zato je sklenil ustreči želji bosansko-hercegovskih obrtnikov tako, da bo podružnica v Sarajevu v najkrajšem času ustanovljena.

— **g Žitni trg.** Po poročilu novosadske blagovne borze je bilo poslovanje na žitnem trgu ves pretekli teden precej mirno. Dovolj na trg je slab. Tendence za pšenico je ostala neizpremenjena. Kupčije z novim žitom so zastale. V splošnem je povpraševanje slabo in cene raven pri pšenici padajo. Promet je znašal 257 vagonov. Pšenice je bilo prodano 93, koruze 106, moko 41, otrobov 5, ovas 10, fižola in rži po 1 vagon.

— **g Stanje Poštno hranilnice v avgustu.** Celokupni denarni promet Poštno hranilnice je znašal v avgustu 4.155.578.452.90 Din od tega brez gotovine 4.131.977.819.11 Din ali 46.48 odstot. Stanje vlog izkazuje 31. avgusta v Beogradu 108.413.949.93 Din, v Sarajevu 69.694.728.83, v Ljubljani 64.811.181 Din 86 p. v Zagrebu 101.855.707.88, v Skoplju 178.090.67 Din. — Skupaj 339.391.668.17 Din. Čekovnih računov je bilo 31. avgusta v Beogradu 2355 (novo odprtih v avgustu 48, saldanih 4), v Sarajevu 2643 (18 in 8), v Ljubljani 4624 (25 in 14), v Zagrebu 4571 (44 in 17), v Skoplju 78 (vsi na novo odprti).

— **g Trgovinska pogajanja z Bolgarijo.** Pristojna ministrstva in gospodarske korporacije so začele zbirati gradivo, ki bo potrebno pri trgovinskih pogajanjih z Bolgarijo. Definitivni sklep glede pogajanj še ni storjen. Sporazum o tem važnem vprašanju bo dosežen najbrž v Zenevi, kjer sta se sestala naš in bolgarski zunanji minister.

— **g Razstava plemenske živine.** Dne 22. septembra t. l. ob pol 9. uri se vrši v Smarjeti pri Rimskih toplicah na sejmisku razstava plemenske živine muredolske pasme članov kmetijskih podružnic sreza laškega. Razdeljenih bo okrog 70 denarnih nagrad. Glavni namen razstave je pospeševanje izključno muredolske govedi v tukajšnjem okraju.

BLANCHE SWEET

Prekrasna ameriška filmska diva igra glavno vlogo v interesantni drami

Američani v Parizu

Premijera danes ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Šah

Boj za svetovno šahovsko prvenstvo

Znani šahovski mojster dr. Aljehin je prispel 7. t. m. v Buenos Aires, kjer nastopi proti Capablanci v odločilnem spopadu za svetovno šahovsko prvenstvo. Capablanca je prispel v Buenos Aires že nekaj dni pred njim. Prvo partijo sta igrala včeraj. Zmagovalec bo oni, ki dobi prvih šest partij. Remis partije se na izrecno Aljehinovo željo ne računajo. Pričakovati je torej, da se match razgleda na 20 partij in da bo trajal najmanj do konca septembra. Igra se ena partija dnevno vedno po pet ur, sicer šestkrat na teden. Igralna doba je bila dolžna na 40 potez na 2 in pol ure. (Capablancov čas.) Iz denarnega fonda dobi Capablanca 20 odstotkov, ostali del bo razdeljen tako, da dobi 80 odstotkov zmagovalec, 40 odstotkov pa poražen. Višina fonda še ni določena, ker prispevki in subskripcije še vedno prihajajo.

Favorit tega odločilnega matcha je Capablanca. Ameriški strokovni tisk in šahovski mojstri pripisujejo Aljehinu premalo šans. Spielmann je izjavil, da Aljehin najbrž nobene partije ne bo dobil. Nasprotno pa Aljehin trdi, da se nasprotnika ne boji, ker je njegova tehnika zelo enostavna. Vse kaže, da bo match v Buenos Airesu podoben onemu iz leta 1921., ko sta se spoprijela dr. Lasker in Capablanca. Pri tem matchu je dobil Capablanca štiri partije, 10 partij

To in ono

Na kolesu okoli sveta

V Stockholm se je te dni vrnil po 28mesečni vožnji na kolesu okoli sveta mladi švedski študent Bertil Hult in s tem postavil svojevrsten rekord. — Hult je prevozil 53 dežel, vsega skupaj 42.900 km. V Stockholm so priredili odličnemu sportniku prisrčen sprejem.

Mladi, vztrajnostni kolesar pripoveduje o svoji vožnji okoli sveta, da so najlepše ceste v Indiji in Ameriki, a najslabše na Balkanu. V Indiji se je Hult udeležil tudi neke kolesarske dirke; bil je prvi med 60 tekmovalci, poleg tega pa je postavil nov rekord na 100 angleških milj. Hult se je preživil večinoma s prodajo razglednic in znamk.

Iz letalskega sveta

Zopet vesti o Nungesserju in Coliju. — Zrakoplovi imajo bodočnost. — Nove letalske nesreče.

Minulo je že več mesecev, odkar sta zaglavila, odnosno brez sledu izginila francoska letalca Nungesser in Coli in dasi je vsako upanje na rešitev letalcev zmanj, se vendar dobe še optimisti, ki trdno verujejo v povratek ali event. odkritje «Bele ptice». Ta optimizem podpirajo vesti, ki se od časa do časa lansirajo v svet s prozorno tendenco, da povzročijo senzacijo. Nedavno je vzbudila veliko senzacijo vest, da je neki uradnik v Kanadi registriral svetlobne signale na pomoč, ki sta jih dajala baje letalca Nungesser in Coli. Ta vest se je kasneje izkazala kot navaden bluf, oziroma neokusna mistifikacija javnosti. Sedaj javlja Reuters urad slično, baje povsem verodostojno vest iz Halifaxa.

Brzojavka, ki jo je prejelo francosko ministrstvo od francoskega konzula iz Montreala veli, da je bila ob izlivu Gironde najdena steklenica, v kateri je bila na koščku papirja vest, da sta Nungesser in Coli pristala 20 milj od otoka Sabley. Nungesserjeva mati

je baje spoznala pisavo svojega sina. Kanadske oblasti so na podlagi te vesti pričele z novimi poizvedovanji, vendar so vladni krogi, tako v Franciji, kakor v Kanadi zelo skeptični in ne verujejo v kak uspeh.

Znani nemški graditelj zrakoplovov dr. Eckener se bavi v uvodniku angleškega dnevnika «Sunday Times» s problemom prekoceanskih poletov. Med drugim je omenil, da se gradi v Friedrichshafnu največji zrakoplov na svetu. Gigantska zračna ladja je dolga čena za vzdrževanje zračnega prometa na progi Španija-Južna Amerika. — Dr. Eckener je mnenja, da bo tekom desetih let ves svet preprežen z mrežo zračnih prog. V Friedrichshafnu bodo v bodoče gradili zrakoplove, ki bodo lahko vozili do 100 potnikov, poleg vsega oboja, ki bo šlo do 30 oseb. Polet Španija-Južna Amerika bo veljal okoli 50 funtov, t. j. približno toliko kot prevoz na parniku. Na progi Pariz-Berlin-Newyork bo možno vzpostaviti z 10 zrakoplovi redni zračni promet. Dr. Eckener upa, da bo tedenska zračna služba na progi Evropa-Južna Amerika potom Zepelinov vzpostavljena že spomladi leta 1928.

V nedeljo se je zopet pripetilo več letalskih nesreč. Usoda žal tudi ni bila naklonjena naši mladi avijatikini in je upropastila dva naša letalca, o čemur poročamo na drugem mestu. Težja letalska nesreča se je pripetila tudi na letališču Tempelhof pri Berlinu. V nedeljo so bili namreč nad Berlinom veliki propagandni poleti. Letalci so izvajali razne smeke produkcije, lupinge itd. Letalcu Köppenu pa je nenadoma odpovedal motor in letalo je treščilo na zemljo. Aparat se je popolnoma razbil, letalec pa je bil k sreči samo lažje poškodovan.

Nad Brescio v Italiji sta radi goste megle trčila skupaj dva aeroplana in padla na streho neke hiše v mestu. Oba aparata sta se popolnoma razbila, eden se je tudi vžgal in ogenj se je naglo razširil na poslopje. Vsi letalci so po srečnem naključju ostali skoraj nepoškodovani.

dovani. Ogenj so gasilci kmalu udušili. — Na letališču pri Poznanju na Poljskem sta treščila na tla dva aeroplana. En pilot se je ubil, drugi je bil težko ranjen.

Tudi Levine se je ustrašil številnih nezgod, ki so zadele prekoceanske letalce in kakor javljajo angleški listi, je resigniral na svoj prekoceanski polet. Pač pa namerava poleteti v vzhodni smeri in postaviti nov vztrajnostni rekord. — Kapitan Courtney, ki je moral radi neugodnega vremena pristati na Španskem, namerava prihodnje dni poleteti preko Azorov v Ameriko. — Irski kapetan Makindesh pa baje prihodnje dni starta iz Dublina k prekoceanskemu poletu.

Filmska gonja za roparjem na Dunaju

Okraj Margaretin na Dunaju je bil v soboto zvečer pozorišče dramatičnega, uprav filmskim zgodbam podobnega dogodka. Na trafikantino Marijo Kunzik je bil izvršen drzen roparski napad, ki se je pa izjalovil. O dogodku poročajo listi:

Trafikantinja Marija Kunzik ima svoj lokal na Kriehbergasse 2. V soboto okoli 19. je baš zapirala lokal, ko je pristopil neki kupec in zahteval dva zavojčka tobaka. Kunzikova je brez nadaljnega ustrege kupčevi želji, vstopila je znova v lokal in mu izročila tobak. Kupec je nato opazil, kako je tik za njim stopil v lokal neki mladenič, a istočasno so se zaprle žaluzije. Hip nato so iz notranjosti lokala zadoneli glasni klici na pomoč, žaluzije so se zopet bliskoma dvignile, a na ulico se je v naglem skoku pognal mladenič, ki je malo popreje vstopil. Fant je tekel kar so ga nese noge, za njim pa je ubrala trafikantinja, glasno kričec: »Pomoč! Primite razbojnika!«

Na njene krike opozorjeni pasanti ter v bližini službojuči stražniki so jo takoj ubrali za beguncem. Mladenič je tekel po raznih ulicah, toda vedno večje število preganjalcev mu je bilo za petami. Videč, da ne uide zasledovalcem, se je begunec med begom naglo okrenil, potegnil iz žepa samokres in oddal nanje strel, k sreči pa ni nikogar zadel. Preganjalci pa se niso dali ustraševati, čeprav je mladenič še dvakrat streljal in so nadaljevali gonjo. Po skoraj dvajsetminutni gonji se je mladenič zatekel v Stolbergasse. Preganjalci ga stražnik mu je sledil tik za petami, ko se je begunec še enkrat obrnil in oddal nanj strel. Kroglja je zgrešila cilj, hip nato pa je počilo še enkrat. Begunec se je ustavil in si poglaval kroglo v glavo.

Rešilni oddelek je nezvestnega mladeniča takoj prepeljal v bolnico, kjer je še tekom večera umrl. Identitete napadalca še niso ugotovili.

Policija je uvedla obširno preiskavo in je ugotovila, da so pri roparskem napadu na trafikantino sodelovale tri osebe. Med tem, ko sta bila dva napadalca, na preži, je tretji stopil v trafiko. Oba tovariša sta videč, da napad ni uspel, izginila med množico pasantov.

Kakor izpoveduje trafikantinja, je mladenič takoj, ko je stopil v lokal, potegnil za žaluzijo ter vrata od znotraj zaklenil. To je storil tako naglo, da se Kunzikova niti navedla ni. Nato je iz žepa potegnil samokres, ga naperil na trafikantino in zaklical: Mirno! Denar ali smrt.

Kunzikova pa se ni ustrašila, marveč je naglo segla po svoj ročni torbici, katero je ropar že pograbil in zaklicala na pomoč. Napadalec se je ustrašil, odprl je vrata in skočil na ulico. Nato je sledila gonja za zločincem, ki je v borbi podlegel.

Nov češkoslovaški letalski rekord

V petek jutraj je startal na letališču pri Pragi kapitan Hamšik z namenom, da pobije francoski svetovni rekord. Gre za rekord v kategoriji malih enosedežnih letal s slabim motorjem. Francozi so dosegli rekord s poletom Pariz — Berlin, torej na razdalji 868 km. Kapitan Hamšik je startal na letalu »Avia BH 10« z motorjem Walter 60 HP, s katerim je že pred leti dosegel svetovni rekord, ko je preletel 1400 km v 10 urah 36 minutah. V soboto jutraj je brzojavil v Prago, da je priletel v glavno mesto Estonske Reval. Preletel je brez prestanka 1230

km v 9 urah 10 minutah, torej povprečno 133 km na uro. S tem je dosegel svetovni rekord. Njegov uspeh je tem večji, ker je letel ob slabem vremenu. Pri poletu iz Prage se je še lahko orientiral, ker se je megla jutraj razpršila, pač pa je moral nad Prusijo leteti po kompasu, ker je ležala nad vso deželo gosta megla.

Tudi preko Poznanja in Rige je letel v gosti megli. Njegov polet je dokazal, da se da doseči tudi z malim letalom in slabim motorjem velik uspeh. Kapitan Hamšik je postal s tem poletom dvojni svetovni rekordman. Včeraj se je srečno vrnil v Prago.

Pariz v znamenju legijonarjev

Po pariških ulicah hodijo že od 1. septembra skupine zagorelih, žilavih mož, ki se tako razlikujejo od Parižanov, da jih človek takoj opazi. To so ameriški legijonarji, ki so ostali zvesti Franciji in svojim idejam, za katere so se borili. Do 19. t. m. se jih zbere v Parizu 30.000. Med njimi je tudi mnogo žensk. Za prevoz te armade legijonarjev je bilo treba 26 parnikov. Že davno pred kongresom je bilo v Parizu vse pripravljeno za sprejem in nastanitev ameriških gostov. Francoska javnost jih je sprejela z velikim navdušenjem. Samo komunisti jih ljuto napadajo, in sicer zato, ker so leta 1919. in 1920. ko je objel tudi Ameriko revolucionarni duh, energično nastopili proti boljševškemu pokretu. Tudi socialisti so izdali parolo, da se njihovi pristaši ne smejo udeležiti legijonarskih svečanosti.

Sledeče srečke so izžrebane: kupljene pri Zadrugi hranilnici r. z. o. z., v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19.

Po Din 1000: št. 40.595, 71.879, 99.581, 110.717.
Po Din 400: št. 120.194, 20.252, 34.093, 58.031, 70.223, 70.277, 87.120, 110.732, 122.764, 14.115, 76.731, 15.457, 15.471, 15.472, 15.474, 15.499, 30.901, 30.915, 30.924, 40.534, 53.490, 76.638, 91.709, 8.060, 8.068, 9.717, 9.763, 11.527, 11.586, 11.592, 23.468, 34.127, 34.130, 34.134, 47.704, 47.740, 47.784, 48.573, 60.844, 70.223, 70.277, 71.825, 71.830, 83.269, 86.372, 96.926, 96.985, 96.997, 110.154, 111.169, 71.825, 71.830, 73.660, 82.505.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklarirane blaga in vse informacije brezplačno. 96/L

Pristni in pravi

KAVČIČEV

**rastlinski
želodčni
liker**

znan in preizkušen kot zanesljivo domače zdravilo
že nad 20 let izdeluje in dobavlja

ed in ole

Rastlinska destilacija „FLORIAN“

(Izdovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z. v Ljubljani,

Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z originalnim podpisom:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb, ki se prodajajo namesto pristnega
Kavčičevega „FLORIANA“!

Za dom!

Za šivilje, krojače, čevljarje ita najbolj priporočljiv je le

STOEWER šivalni stroj

Le ta Vam poleg šivanja entil (obšiva), veže (šitka), krpa perilo in nogavice. Brez vsakega premikanja plošč in drugo je stroj v minuti pripravljen al za vezenje in ravno tako hitro zopet za navadno šivanje. — Poleg vseh prednosti, ki jih zavzema stroj STOEWER je tudi najcenejši.

Ne zamudite ugodne prilike in ogledite si to izrednost pri

Lud. Baraga,
Ljubljana, Selenburgova 61.

Brezplačen pouk v vezanju, ra bi aparatov itd. — Ugodni plačilni pogoji. — 15letno jamstvo

Po nižjani ceni.

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni stroški vozil, nameštai del pnevmatika. Poseben oddelek za popolno popravilo, emajljanje in popravo otroških vozilov, šivalnih strojev. Prodaja na obroke. — Ceniki franco.

Jribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov
LJUBLJANA, Karlova cesta št. 4

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»; Fran Jezeršek. — Za upravo in inersatni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.

Snežne čevlje

sprejema v popravilo vsled bližajoče se sezone že sedaj tvrdka M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra 6 in Prešernova 30. 97/L

Kupujemo zlato,

srebro ter zlat in srebrni denar. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana - Šiška, Jerneja cesta 8. 95/L

Tesan les.

Potrebujem za takojšnjo dobavo prima suh, raven in dobro obtesan les:

5/6" 8m okoli 10m³
7/8" 9m ali 5m okoli 18m³
8/11" 7m okoli 17m³
9/11" 6 in 7m okoli 80m³

Ponudbe za celo partijo ali dele partije je poslati z označbo cene franko vagon tovarna postaja na: **IVAN HARTL**, skl. teh. drva ZAGREB, Martičeva ulica 25

Eno ali več sob

v Ljubljani ali v Šiški rabimo za naše delavce in delavke. — Ponudbe z navedbo cene na: Poštni predal 152, Ljubljana. 2093

Lepo zračno sobo

z električno razsvetljavo pod Rožnikom oddam gospodu; ev. tudi z zajtrkom. — Ponudbe pod «Cistost/2090» na upravo «Slov. Naroda».

Absolventinja

trgovskega tečaja, zmožna slovenske stenografije in stroje-pisja — išče službo v pisarni, event. gre za blagajničarko. — Ponudbe pod «Pridnost/2089» na upravo «Slov. Naroda».

Dijaka ali dijakinja

sprejemem na stanovanje in hrano v bližini Vrtače. Strogo nadzorstvo. — Ponudbe pod «Takoj/2088» na upravo «Slov. Naroda».

Učitelja-strokovnjaka

za matematiko in knjigovodstvo — iščem. — Ponudbe pod «Učitelj/2092» na upravo «Slov. Naroda».

Odda se zastopstvo

prvorazredne firme za prodajo državnih vrednostnih papirjev na obroke z najvišjo fiksno plačo in provizijo ter še posebej ne premije. Prospekti s prav posebnimi ugodnostmi pod «Rečna firma» na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva ul. 11. 101/L

Uradnik

vajen vseh pisarniških del, več slovenskega, srbohrvatskega, češkega, nemškega in italijanskega jezika — želi premeniti sedanje mesto za Ljubljano. Ponudbe pod Dobra moč/2077 na upravo «Slov. Naroda».

Brill

biserna krema za obutev

KREDITNA ZADRUGA DETALJNIH TRGOVCEV I. Z. Z. O. Z.
v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/L.

(Nabavna organizacija za odjemalce)

Naslednje ljubljanske detajlne trgovine:

Baraga Lud., pisalni in šivalni stroji;
Bar Franc., radio-potrebščine, pisalni stroji;
Bizjak Filip, krznarstvo;
Bohinec Viktor, kolesa in gumijevi izdelki.
Breznik & Fritsch, kuhinjska oprema, železnina;
Češnik Janko, manufaktura;
Čebin Dom., drva, premog, koks;
Eger T., modna trgovina;
Fabiani & Jurjovec, manufaktura;
Florjančič Stanko, alumn., posoda;
Gričar & Mejač, konfekcija;
Grobelnik I., manufaktura;
Hamann J. C., perilo, modna trgovina;
«Ilirija» drva, premog, koks, ogelje;
Ivančič Josip, konfekcija in modni salon;
Kenda H., galanterija;
Kette J., modna trgovina;
Kollmann Franc., steklo in porcelan;
Kostevc J., manufaktura;
Kozina Peter & Co., čevlji;
Krisper Ant., galanterija in čevlji;
Maček I., konfekcija;
Magdič P., modna trgovina;
Mayer J. C., manufaktura;
Miklavc R., manufaktura;
Mikuž L., dežniki;
Naglas J. J., pohištvo;
Pauschin A., steklo in porcelan;
Petrič Vaso, nasl. I. Samec, galanterija;
Prelog Karl, volna in nogavice;
Rasberger A., gramofoni;
«Sanitas» drogerija, B. Gregorič, fotogr. ap.
Sedej-Strnad, ženski klobuki;
Schmitt F. M., galanterija;
Schneider & Verovšek, kuhinjska oprema in železnina;
Schwab Drago, konfekcija, krojaštvo;
Skaberne A. & E., manufaktura;
Soss K. A., Sinkovec nasl., modna trgovina;
Souvan Franc. Ksav. manufaktura;
Urbanek Feliks, manufaktura;
Zibert A., modna trgovina in čevlji.

so ustanovile lastno KREDITNO ZADRUGO, ki naj omogoči vsem slojem prebivalstva, da si nabavi potrebne predmete, ako tudi ne razpolaga momentano s potrebnim denarjem. Zadruga dovoljuje kredite proti odplačilu v mesečnih obrokih na popolnoma nov način, ki nudi odjemalcem izredne ugodnosti in jim da možnost nakupa v zgoraj navedenih trgovinah pod ravno istimi pogoji, kot jih uživa vsaki kupec z gotovino.

Ako se hočete poslužiti ugodnosti tega novega sistema, zahtevajte takoj ustmena ali pismena pojasnila od

Kreditne zadruge detajlnih trgovcev v Ljubljani
Šelenburgova ulica št. 7 (I. nadst.)

2086

Važno za državne uradnike, privatne nameščence, starše itd., sploh za vse, ki bi hoteli kupiti takoj, odplačevati pa v ugodnih mesečnih obrokih.

Vprašanja iz province rešujemo z obratno pošto.